

EUROOPAN
TILINTARKASTUS
TUOMIOISTUIN

FI

Puhe

Bryssel, 10. marraskuuta 2015

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen presidentin Vítor Caldeiran puhe

**Euroopan tilintarkastustuomioistuimen
vuoden 2014 vuosikertomuksen esittely
Euroopan parlamentin talousarvion valvontavaliokunnalle**

Bryssel, 10. marraskuuta 2015

**Alustava versio.
Ainoastaan puhujan esittämä toisinto on pätevä.**

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja

Puh. (+352) 4398 47063

Matkapuhelin: (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja

Puh. (+352) 4398 45410

Matkapuhelin: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

Sähköposti: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Arvoisa puheenjohtaja,

Arvoisat Euroopan parlamentin jäsenet,

Haluan kiittää teitä tästä tilaisuudesta esitellä varainhoitovuotta 2014 koskevat tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomukset EU:n varainhoidosta.

Tänä vuonna esittelen vuosikertomukset ajankohtana, joka on Euroopalle erityisen vaikea.

EU:n ja sen jäsenvaltioiden on ratkaistava pitkän aikavälin haasteita, jotka vaativat kiireellisiä toimia. Näitä haasteita ovat

- työpaikkojen luominen ja talouskasvu
- energiatarpeisiin vastaaminen siten, että saavutetaan ilmastotavoitteet
- turvapaikka-asioihin, maahanmuuttoon ja turvallisuuteen liittyvien paineiden hallinta.

EU:n ja jäsenvaltioiden on nyt pyrittävä hyödyntämään jo olemassa olevia voimavaroja paremmin. Niiden on löydettävä varat, joita näihin haasteisiin vastaaminen edellyttää. Lisäksi niiden on varmistettava, että varat käytetään hyvin.

EU:n pääasiallinen rahoituslähde on EU:n talousarvio, jonka tarkastamme joka vuosi.

Kokonaisuutena katsoen tarkastustuloksemme viime vuosilta viittaavat siihen, että tarvitaan aivan uusi toimintatapa, jos EU:n talousarviovarat aiotaan käyttää paremmin ja nopeammin niin, että Eurooppa voi vastata kohtaamiinsa haasteisiin.

Puhumme "aivan uudesta toimintatavasta", koska kaikkien niiden, jotka vastaavat EU-varojen hallinnoinnista, on tehtävä perusteellisia muutoksia.

- Päättäjien on täsmäytettävä talousarvion kohdentaminen vastaamaan paremmin EU:n pitkän aikavälin strategisia painopisteitä ja tehtävä siitä reaktiivisempi kriisitilanteita ajatellen.
- Lainsäätäjän on varmistettava, että menojärjestelmissä selkeästi ilmaistaan tavoiteltavat tulokset ja varojen hallinnoijien osalta hyväksyttävissä olevat riskit.
- Varojen hallinnoijien on varmistettava, että varainkäytössä noudatetaan sääntöjä ja saavutetaan tavoitellut tulokset.

Tämä kaikki vie kuitenkin aikansa, sillä

- EU on Eurooppa 2020 -strategiansa puolivälissä
- vuosien 2014–2020 menojärjestelmät ovat parhaillaan täytäntöönpanovaiheessa
- EU:n varainhoitokulttuuri on kehittynyt useiden vuosien mittaan.

Siksi on hyvin tärkeää tehdä nyt se, mikä on mahdollista tehdä.

Monivuotisen rahoituskehysten tuleva väliarviointi tarjoaa mahdollisuuden priorisoida varainkäyttöä uudestaan ja muokata joitakin järjestelmiä.

Myös jo olemassa olevia varainhoidon välineitä voitaisiin hyödyntää paremmin, kuten vuosikertomuksestamme ilmenee.

Arvoisat valiokunnan jäsenet,

EU:n vuoden 2014 menot suunniteltiin lähes kokonaan vuosina 2007–2013, joten vuosikertomuksessa tuodaan väistämättä esiin useita pitkäaikaisia ongelmia.

On kuitenkin tärkeää nähdä nämä ongelmat osana kokonaiskuvaa. Uskomme, että vuosikertomuksessamme annetaan oikea arvio vuonna 2014 toteutetusta varainhoidosta. Lisäksi siinä esitetään huomionarvoisia näkemyksiä siitä, miten varainhoitoa voitaisiin parantaa tulevina vuosina.

Ensin on syytä tuoda esiin, että tilintarkastustuomioistuin vahvisti EU:n varainhoitovuoden 2014 tilit. Ne ovat luotettavat, ja annoimme niistä "puhtaan" tarkastuslausunnon. Johtopäätöksemme mukaan virhetaso ei ollut olennainen EU:n tulojen keruun osalta.

Tästä huolimatta on todettava, että **maksujen virhetaso on yhä korkea**. Tämä tarkoittaa, että liian paljon varoja käytetään edelleen tavalla, joka ei vastaa EU:n varainhoitosääntöjä.

Maksujen arvioitu kokonaisvirhetaso vuonna 2014 oli 4,4 prosenttia. Luku on pysynyt vakaana kolmen viime vuoden ajan.

Kaikkien toimintamenoalojen virhetaso oli jälleen olennainen eli korkeampi kuin kaksi prosenttia. Ainoastaan toimielinten hallintomenojen virhetaso ei ollut olennainen.

Euroopan parlamentin pyynnöstä kerromme tänä vuonna aiempaa enemmän siitä, mikä kasvattaa virheriskiä.

Tuomme kertomuksessa esiin, että useimmissa tapauksissa EU:n toimintamenoihin kohdistuu jo luonnostaan riski, koska maksettavat määrät lasketaan pääosin lopullisten edunsaajien itsensä toimittamien tietojen perusteella.

Menojärjestelmästä tai -ohjelmasta riippuen lopullisia edunsaajia voivat olla viljelijät, tutkijat, pk-yritykset, valtioista riippumattomat järjestöt tai jopa valtiot.

Analyysimme ei viittaa siihen, että virhetaso riippuisi hallinnointijärjestelyjen tyypistä. Niillä aloilla, joilla komissio jakaa varojen hallinnointivastuun jäsenvaltioiden kanssa, menojen arvioitu virhetaso oli 4,6 prosenttia eli sama kuin kaikkien muiden toimintamenojen kohdalla.

Sen sijaan analyysimme osoittaa, että järjestelmän tai ohjelman tyyppi vaikuttaa virhetasoon voimakkaasti.

Arvioimme kulujen korvaamiseen perustuvien järjestelmien virhetasoksi 5,5 prosenttia. Tätä voidaan verrata tukioikeuksiin perustuvien ohjelmien 2,7 prosenttiin. Tällaisissa ohjelmissa maksu suoritetaan, jos hakija täyttää tietyt ehdot.

Näiden järjestelmien ja ohjelmien välinen ero selittää hyvin suurelta osin, miksi menojen arvioitu virhetaso vaihtelee monivuotisen rahoituskehysten eri otsakkeiden kesken.

Virhetaso arvioitiin korkeammaksi kilpailukyvyn ja koheesiopolitiikan aloilla, joilla lähes kaikki menot perustuvat kulujen korvaamiseen, kuin luonnonvarojen ja globaalien Euroopan aloilla, joilla suurempi osuus menoista perustuu tukioikeuksiin.

Riskienhallinta on tietenkin hyvin tärkeää. Komissio ja jäsenvaltiot ovat viime vuosina edistyneet virheiden ehkäisemisessä ja korjaamisessa.

Korjaavilla toimenpiteillä alennettiin arvioitua virhetasoa 1,1 prosenttia vuonna 2014. Lisää virheitä olisi kuitenkin voitu korjata, jos kaikki käytettävissä oleva tieto olisi hyödynnetty.

Komission on sovellettava korjausvaltuuksiaan täysimääräisesti niin, että virheitä saadaan edelleen vähennettyä ja perusteettomasti käytettyjä varoja perittyä takaisin entistä enemmän. Tämä koskee myös nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä käyttöön otettuja valtuuksia.

Tästä onkin hyvä jatkaa **EU:n talousarvion tuloksellisuuteen**.

Jotta EU voisi ratkaista kohtaamansa kiireelliset haasteet, sen on selvästikin käytettävä talousarviovaransa paremmin.

Arviomme EU:n nykyisen strategian ja monivuotisen rahoituskehyn välisistä yhteyksistä osoittaa, että ne voisivat vastata toisiaan paremmin niin toteutuskautensa kuin painopisteidensä osalta.

Tuomme esiin myös, että jäsenvaltiot eivät muunna Eurooppa 2020 -strategian tavoitteita kumppanuussopimuksissaan ja ohjelmissaan toiminnallisiksi tavoitteiksi.

Molemmat seikat rajoittavat komission kykyä seurata EU:n talousarvion vaikutusta Eurooppa 2020 -strategiaan ja raportoida siitä.

Tähän on päättäjien puututtava.

Lainsäätäjällä puolestaan on keskeinen rooli poliittisten päämäärien muuntamisessa EU-tason tavoitteiksi. Sen on myös vaadittava, että ohjelmien hallinnointitapa ilmentää näitä tavoitteita.

Yhteisesti hallinnoituilla aloilla tavoiteltavat tulokset on ilmoitettava kumppanuussopimuksissa ja ohjelmissa selvästi ja ne on myös kvantifioitava. Näin ei tällä hetkellä ole.

Lainsäädännössä ei nykyisin edellytetä, että jäsenvaltiot sisällyttäisivät yhteiset indikaattorit ohjelmiinsa. Heikot tulokset eivät myöskään johda suoritusvarauksen menetykseen jäsenvaltioissa.

Viimeaikaiset aloitteet tulosbudjetoinnin ja hallinnoinnin parantamiseksi ovat tervetulleita, mutta moni haaste on vielä ratkaisematta. Tilintarkastustuomioistuimen kertomukset ja lausunnot voivat olla tässä kohdin suureksi hyödyksi.

Arvoisat valiokunnan jäsenet,

EU:n talousarvioon kohdistuu suuria paineita. Sen yhteydessä alettiin soveltaa ennakoimattomiin menoihin varattua liikkumavaraa pian uuden monivuotisen rahoituskehyn tultua voimaan. Tämä tapahtui siis jo ennen Junckerin suunnitelman käynnistämistä ja ennen kuin pakolaiskriisin vaikutukset ilmenivät kaikilta osin.

EU:n on huolehdittava monista **rahoituksen viipeistä**, jotta varoja voidaan vapauttaa ja hyödyntää ne siellä, missä tarve on suurin.

Maksattamattomien sitoumusten määrä väheni vuonna 2014, mutta sen odotetaan jälleen kasvavan vuodesta 2015 alkaen.

Joidenkin jäsenvaltioiden on ponnisteltava saadakseen käytettyä niille myönnettyt EU-varat.

Neljän jäsenvaltion kohdalla kokonaismäärä, jota ei ole vielä pyydetty maksettavaksi EU:n talousarviovaroista, vastaa vähintään 15:ä prosenttia maiden vuotuisista julkisista menoista.

Komissio on asettanut varoja jäsenvaltioiden käyttöön selvittämättä riittävässä määrin, onko niillä riittävät valmiudet hyödyntää varat. Joidenkin jäsenvaltioiden on puolestaan ollut vaikea yksilöidä riittävästi hankkeita ja osoittaa tarvittavat kansalliset varat hankkeisiin.

Tämä vaarantaa rahalle saatavan vastineen. Jos hankkeita on tarjolla vähän, myös kannustin tiukkojen valintakriteereiden soveltamiseen on vähäinen.

Panimme myös tänä vuonna merkille, että rahoitusvälineissä on runsaasti käyttämättömiä varoja ja että maksamatta olevien maksupyyntöjen määrä kasvoi hieman.

Komissiolla on suunnitelma, jonka on tarkoitus parantaa kassavirtaa lyhyellä aikavälillä. Tilintarkastustuomioistuimien katsoo kuitenkin, että tarvitaan kauaskantoisempaa perspektiiviä ja parempia ennusteita. Näin voidaan varmistaa, ettei EU:n talousarvion osalta tehdä liikaa sitoumuksia. Nämä seikat kuuluvat rahoituksen hallinnoijien pohdittaviksi.

Arvoisat valiokunnan jäsenet,

EU:n varainhoito hyötyisi merkittävästi avoimuuden lisäämisestä.

Näkemyksemme on, että hyvänlaatuiset hallintotiedot ovat avoimuuden perusta. Tämä ajatus onkin vuosikertomuksemme punainen lanka.

Tänä vuonna komissio käsitteli tilinpäätöksen yhteydessä lyhyesti eräitä rahoitukseen liittyviä keskeisiä aiheita. Tilintarkastustuomioistuin pitää tätä kaikkien sidosryhmien kannalta tervetulleena ensimmäisenä askeleena kohden entistä yhdennetympää raportointia hallinnoinnista ja tuloksellisuudesta.

Olemmekin suositelleet, että komissio parantaisi avoimuutta seuraavista aiheista:

- pitkä aikavälin kassavirtatarpeet
- virheet maksuissa ja tehdyt oikaisut
- EU:n talousarviovaroin saavutetut tulokset.

On yhtäläillä tärkeää varmistaa myös niiden EU:n politiikkojen avoimuus, joita ei rahoiteta suoraan EU:n talousarviosta.

Uudet tavat rahoittaa EU:n toimintapolitiikkoja eivät saa siirtää varoihin kohdistuvia riskejä julkisen valvonnan ja tarkastuksen ulottumattomiin. Se olisi lyhytnäköistä ja voi osoittautua pitkällä aikavälillä haitalliseksi.

Johtopäätös siis on, että EU:n on käytettävä varansa paremmin. EU:n on ryhdyttävä toimiin varmistaakseen, että

- varojen käyttö vastaa tarkemmin unionin painopisteitä
- säännöt laaditaan yksinkertaisemmiksi ja tuloksia ajatellen
- resursseja hallinnoidaan tehokkaammin.

Yhdessä nämä näkökohdat muodostavat aivan uudenlaisen toimintatavan.

Arvoisa puheenjohtaja, arvoisat valiokunnan jäsenet,

EU:n kansalaisilla ja heidän edustajillaan on oikeus tietää, miten hyvin EU käyttää heidän varojaan.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin avustaa mielellään parlamenttia tarkastamalla varainkäyttöä, varoittamalla varainkäyttöön kohdistuvista riskeistä ja neuvomalla, kuinka varoilla saavutetaan paremmat tulokset.

Kiitos.